

[Ellemann-Jensen]

virkeligheden også kernen i den diskussion, Gunnar Myrdal har startet, og som jeg skal vende tilbage til senere.

Vi er enige med ministeren i den holdning, som hans vurdering af bådeprojektet indebærer, nemlig at man i sådanne situationer ikke må affærdige de økonomiske udviklingsresultater, blot fordi man ikke direkte har fået opfyldt de oprindelige sociale målsætninger.

Dette fører mig så ind på den kritik, statsrevisorerne har rejst af en række konkrete projekter. Det er jo indlysende, at når man tilrettelægger den væsentligste del af dansk projektbistand efter de elementære behovsstrategi, kommer man ud i nogle områder, både geografiske og arbejdsmæssige, som ikke rigtig gør det muligt at leve op til danske normer med hensyn til kontrol og revision. Derfor kan mange af de bemærkninger, som rigsrevisionen knytter til konkrete projekter, hvor de jo kun har valgt nogle forholdsvise få ud og bestemte ikke de mindst kontroversielle, forekomme vel kantede, når man selv har haft lejlighed til at se stedet og de vilkår, der arbejdes under.

Men det er naturligvis vigtigt, at vi har en kritisk revision, og at den tages højtideligt. Det er vigtigt for den politiske opbakning herhjemme til at yde milliardbeløb til udviklingsbistand. Det kan måske da også være en fordel for danske bistandsmyndigheder i deres forhandlinger med modtagerlandets myndigheder, hvor man en gang imellem har indtryk af, at der nok kunne stilles stærkere krav fra dansk side for at fastholde sigtet med bistanden. Der er altså her tale om en vanskelig balancegang, hvor læren af rapporten fra rigsrevisionen vel må være, at man ikke skal lade sig afskrække af, at det kan være vanskeligt at se de oprindelige hensigter omsat til punkt og prikke. I virkeligheden skal vi måske prise os lykkelige over, at den helt store skandale endnu ikke har fundet sted, når man tager vilkårene i betragtning, og vi skal forberede os på, at nye kritisable punkter kan blive bragt frem, uden at de bør rykke ved vores grundlæggende tro på udviklingsbistandens nødvendighed og nytte.

Men på den anden side må man naturligvis tage kritikken til sig og søge at drage erfaringer af fejltagelserne. Her sporer man måske ofte en tendens til, at alt bliver forsvaret med hud og hår, at man slet ikke er åben over for en kritik af dansk bistandsindsats, at

man i hvert fald ikke er så åben, som man burde have råd til at være. For der er jo unægtelig nogle fæle eksempler på projekter, der er slået helt fejl. Hvad med den alt for dyre ris, der kom for sent frem til Guinea-Bissau, og som var uspiselig? Hvad med de mange millioner til undertrykte folk i Sydafrika, som man lod bestyre af en agent for den sydafrikanske sikkerhedstjeneste? Sådanne nogle skandaler skal vi kunne diskutere helt åbent og fordomsfrit, uden at det fører til en generel afvisning af udviklingsbistanden, men sådan at vi lærer af fejltagelserne. Det kan jo f. eks. give anledning til at rejse spørgsmålet, hvad Danmark overhovedet skal med at give penge til undertrykte folkegrupper, al den stund det dels er forbundet med meget store praktiske vanskeligheder at administrere sådan en bistand for Danmark, dels i øvrigt er udtryk for en måske en gang imellem lidt ensidig politisk vurdering af, hvem der egentlig er en undertrykt folkegruppe.

Man kan da også rejse spørgsmålet, hvorvidt det er rimeligt, at den danske bistandsindsats bliver spredt på så mange lande, at det tilsyneladende går ud over de praktiske muligheder for at planlægge og styre bistanden, når de administrative ressourcer er knappe; og det er indlysende for enhver, de er det. Så melder der sig spørgsmål af denne art. Her må vi så vente, at de vil blive underkastet en nærmere undersøgelse i det udvalg, som ministeren nedsætter.

Vi må også vente, at udvalgets arbejde vil give os materiale til en politisk nyvurdering af den hidtidige fordeling af bistanden på de forskellige kategorier, altså denne fifty-fifty fordeling, hvor man kan sige, at tallene fifty-fifty kunne man kalde mistænkeligt runde tal, der næppe er udtryk for en eller anden overordnet og velgennemtænkt visdom. Vi kunne godt tænke os en mere dybtgående, kritisk diskussion om fordelingen, f. eks. af spørgsmålet om, hvorvidt en større del af bistanden burde gå ud i form af de statslån, der jo involverer dansk erhvervsliv i bistanden.

Vi er selvfølgelig klar over, at det vil øge behovet for senere at eftergive lån til en række udviklingslande, der er bragt i fortvivlede gældssituationer. Vi er helt på det rene med, at systemet fungerer sådan, at eftergivelse af